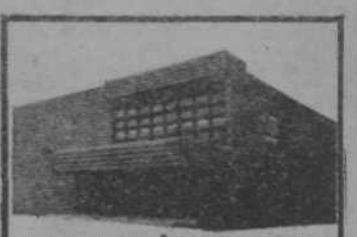

Kulturni dom ŠPANSKI BORCI

● Prireditve v KD Španski borci

— Julija in avgusta v KD Španski borci ne bo prireditev. Konec junija se je končala prejšnja sezona, septembra pa se začenja nova, na katero se vsi zainteresirani že intenzivno pripravljajo.

● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ●

Kulturniki, zgradite mostove!

V Zajčji dobravi je bilo 25. junija pod pokroviteljstvom Papirnice Vevče prvo srečanje koroških in moščanskih kulturnih skupin. Nastopili so moški pevski zbor, oktet Plazniška dekleta ter mladinska in otroška folklorna skupina iz Žitare vasi, od moščanskih skupin pa so se predstavili mešani pevski zbor Vevče, harmonikarski orkester KUD Vide Pregarc, KUD Proga 13 in Papirniški pihalni orkester z ljubljanskimi mažoretkami.

Obiskovalcem prireditve in nastopajočim sta spregovorila direktor Papirnice Vevče Stane Ermenc in predsednik naše občinske zveze kulturnih organizacij Stane Jalovec, ki je v svojem govoru dejal: »Edvard Kardelj je ob nekem pogovoru s kulturniki rekel približno takole: Kulturniki, zgradite mostove, ki so jih porušili vojaki! Te mostove začenjamo graditi danes; že prihodnje leto pa naj bi jih zgradili tudi do Slovencev, živečih v Italiji in na Madžarskem. To kulturno srečanje naj bi postalo tradicionalno. Tako bo tudi delovanje zveze kulturnih organizacij naše občine, ki združuje prek 20 društev z več kot 600 kulturniki, dobilo vsebinsko bogatejšo obliko delovanja.« (Besedilo in slika: D. J.)

● Doživetje, ki je vredno posnemanja

Krajinski park Zajčja dobrava dne 25. junija 1983. Zadonela je slovenska pesem iz dekliških in moških grl. Zavel je veter, ki je ponesel zvoke papirniškega pihalnega orkestra med obiskovalce in okolišane.

Nepozabno doživetje bo ostalo kot svetel žarek v srcih vseh nastopajočih, številnih drugih in domačih obiskovalcev. Naš zaščiteni park se je spremenil v nekaj povsem drugega, v nekaj, kar si krajani želimo in pogrešamo.

Praznično ozračje, ki je bilo prepleteno z vezjo prijateljskega in poslovnega sodelovanja Papirnice Vevče in naših zamejcev iz Železne Kaple, je dalo novega navdiha za še tesnejše stike in ponovno srečanje.

Zagotovo nisem v zmoti, če v imenu krajanov in vseh navzočih izrazim zahvalo naši občinski SZDL in izvršnemu svetu naše občinske skupščine kot organizatorju prireditve in Papirnici Vevče kot pokrovitelju.

Škoda je, da tega dogodka — poleg Kmečke obceti v Ljubljani, ki je bila istega dne, — nista zabeležila tudi televizijska kamera in radijski mikrofon, saj bi to enkratno prireditev lahko ponesla še med druge Slovenče. Naj pa bo spodbuda za bodoča leta.

Še enkrat: takih kulturno-umetniških prireditev si ljudje želimo in naj pogosteje popestrijo naš vsakdan.

JOŽICA VRECL

● Komedija »Večna lovišča« med nami

V soboto 11. junija sem si v kulturnem domu Hrušica ogledal gledališko predstavo KUD Hrušica. Res je, da so naši gledališčniki komedijo Mira Štefanca Večna lovišča igrali že pred leti, vendar sem bil nemalo presenečen nad igro, saj sem jo gledal že drugič. Nastopili so skoraj povsem drugi igralci kot pred leti, ki so nam pokazali veliko ljubezni do gledališke igre. Predstava je tekla spontano, povezano, igralci pa so tako živo in sproščeno odigrali svoje vloge, da sem prav užival. Na trenutke sem pomislil, da niso nič slabši od poklicnih igralcev. Od srca sem se nasmejal njihovi igri. Všeč mi je bila tudi scena, saj so z njo pričarali bližje gledališča. Plesi in pesmi, ki so jih vpletali v igro, so predstavo poživili in ji dali poseben čar.

Ko smo odhajali, sem opazoval nasmejane in zadovoljne obraze gledalcev. Mislim pa, da bi tako gledališko ustvarjanje, ki nam ga že nekaj let nudi KUD Hrušica, zaslužilo večji obisk krajanov. Končno je bila igra namenjena predvsem nam — krajanom Hrušice, Fužin in Bizovika.

MIRO

● VEVŠKI KULTURNI DNEVI

Dne 24. junija 1843 je v vevški papirnici stekel na stroju prvi papirni trak; zato so si ta dan krajani Vevč in Zg. Kašlja izbrali za svoj krajevni praznik. Letos so ga obeležili še posebno slovesno.

V tednu krajevnega praznika je komisija za kulturo pri konferenci OO ZS Papirnice Vevče v sodelovanju s komisijo za kulturo v KS že drugič organizirala vevške kulturne dneve, ki so papirniški vsakdan popestrili z glasbo, plesom in pesmijo. Pričeli so jih godbeniki Papirniškega pihalnega orkestra Vevče z navdušujočim koncertom, popestrili plesni pari kluba Kazino s standardnimi in latinsko-ameriškimi plesi ter plesalke studia za svobodni ples, nadaljevali pevci mešanega pevskga zbora Vevče z novim zahtevnim in nenavadnim celovečernim programom ter uspešno končali pevci zabavne glasbe Marjana Držaj, Nace Junkar in Marko Bitenc ob spremljavi ansambla Predmestje. Vsak večer je bila dvorana kulturnega doma Vevče polna navdušenih gledalcev in poslušalcev, ki so si tako pridobili vstopnico za obisk vevških kulturnih dnevov tudi za naslednje leto.

VIDA BARTOL

● Literati, likovniki v združenem delu!

Ponuja se vam enkratna priložnost, da vaše ustvarjalno delo spoznajo širom po Jugoslaviji.

Komisija za kulturno dejavnost pri občinskem svetu ZS in Zveza kulturnih organizacij Ljubljana Moste-Polje razpisujeta

NATEČAJ

za literarna in likovne stvaritve kot prispevke k sodelovanju na srečanju Brastvo-enotnost v Kraljevu.

Literati lahko sodelujejo s poezijo ali prozo v kateremkoli jeziku jugoslovanskih narodov in narodnosti, vsak s po dvema prispevkoma na temi:

— jubileji bitk na Neretvi in Sutjeski ter 40-letnice II. zasedanja Avnoja,

— motiv po svobodni izbiri.

Tudi likovniki — slikarji in kiparji — lahko sodelujejo s po dvema stvaritvama na isti temi kot literati. Slike naj bodo galerijskega formata, največ pa do 1 m, skulpture morajo biti iz obstojnega materiala.

Dela, ki jih bosta izbrali komisiji za literarno in likovno dejavnost pri Zvezi kulturnih organizacij Ljubljana Moste-Polje, bodo predstavljena v Kraljevu, kjer bo žirija izbrala najboljše avtorje.

Ustvarjalci — na delo! Svoje prispevke pošljite na Zvezo kulturnih organizacij Ljubljana Moste-Polje, Založka 61 (kulturni dom Španski borci) do 31. avgusta 1983.

Komisija za kulturno
dejavnost pri ObS ZS in
Zveza kulturnih organizacij
Ljubljana Moste-Polje

V SPOMIN

JANEZU ROLIHU!

Kratka, a huda bolezen je nenadoma pretrgala nit življenja Janezu Rolihu, našemu zvestemu sodelavcu, prijatelju in znancu, skrbnemu možu in očetu.

Rodil si se leta 1920 kot sin proletarske železničarske družine in rano mladost preživel v Gradovljah. S preselitvijo v Zalog in po gimnazijskem šolanju si se kot uslužbenec zaposlil pri železnici v Ljubljani. Že kot mladenič si aktivno deloval v tedanjih založkih kulturnih društvih. Okupator te je zaradi pripadnosti Osvobodilni fronti preganjal in te poslal službovat v sosedno tujo deželo. Takoj po osvoboditvi si kot železniški strokovnjak pričel z delom pri obnovi slovenskih železnic. Ko je Jugoslavija nudila bratsko pomoč sosedni Albaniji, si od leta 1946 do 1948 sodeloval pri gradnji železnic v Albaniji, nato pa še leto dni v Beogradu. Nato si se vrnil v rodno Slovenijo, si ustvaril družino in se vključil v delo ljubljanske železniške direkcije. Tvoje dolgoletne gradbene in komercialne izkušnje so vtkane v premnoge železniške objekte širom po Sloveniji. Zadnjih osem let pred upokojitvijo pa si kot bančni in komercialni strokovnjak opravljal zelo odgovorno delo pri modernizaciji slovenskih železniških prog in naprav pri zavodu za investicije Železniškega gospodarstva Slovenije. Polnih 40 let intenzivnega tvornega dela si nesebično dal razvoju slovenskih in jugoslovanskih železnic.

Kljub tej življenjski pripadnosti železnici in kljub telesni invalidnosti si vsa povojna leta aktivno deloval tudi v družbenem življenju naše občine. Vrsto let si kot predsednik občinskega sveta za gospodarstvo in finance zelo uspešno reševal gospodarske probleme občine. Kot poslanec za šolstvo si pomagal našim šolam pri realizaciji investicijskih in adaptacijskih programov, pri modernizaciji pouka in reševanju stanovanjskih problemov učiteljstva. Tvoja izredna marljivost, poštenost, predvsem pa skromnost so bili vidni na vseh področjih družbenega življenja. Kot predsednik občinske Zveze prijateljev mladine si štiri leta skrbno pripravljal letovanja naših otrok v kolonijah, praznovanja dedka Mraza in razna tekmovanja pionirjev. A tudi v naši KS Zalog si kot član odbora KS in šolskega odbora OŠ Zalog stalno pomagal reševati krajevne gospodarske in šolske probleme. Vsi tvoji sodelavci, prijatelji in znanci se te bomo spominjali kot izredno prizadevnega, vedno optimistično razpoloženega — človečnosti polnega in načelnega tovariša, ki se je tako v poklicnem kot v družbenem delu tudi v dobi blaginje vedno ravnal po načelu: »Troši, kolikor ustvariš!

Ko se zadnjikrat poslavljamo od tebe, se ti za vse tvoje nesebično in tvorno delo pri graditvi naše socialistične skupnosti v imenu KS Zalog in družbenopolitičnih organizacij iskreno zahvaljujemo. Ohranili te bomo v trajnem spominu.

Tvoji družini in sorodnikom pa iskreno sožalje.

R. K.

Umrl je Franc Intihar

Presunila nas je žalostna vest, da si nas tako iznenada zapustil kot dolgoletni politični delavec v KS Zalog in v občini.

Rodil si se leta 1907 v Zadvoru v številni delavski družini. Zgodaj si si moral služiti kruh kot pastir in hlapec pri raznih kmetih. Leta 1910, ko si se z družino preselil v Zalog, si končal šolo, a še naprej si delal kot hlapec pri kmetih. Prva zaposlitev ti je bila na Škalci pod Debnim vrhom, nato pri zidarskem mojstru Živcu. Moral si se iti učit za lesostrugarja, a ker so bili pogoji zelo slabi, si se preusmeril za galvanizerja; vendar zopet: slaba plača in trdo delo. Prek teh izkušenj si spoznal trpljenje delavca in izkoriščanje kapitalistov. Priključil si se borcem za delavske pravice. Postal si kandidat partije in kasneje prvi sekretar partijske »Zasavske celice« v Zalogu. Zaradi svoje politične pripadnosti in dejavnosti si bil leta 1933 zaprt, a po izpustitvi iz zapora si se spet vključil v politično in kulturno društvo Svoboda in kasneje Vzajemnost. Sodeloval si pri raznih akcijah proti takratnemu režimu. Ob volitvah si bil osumljen komunistične propagande in zopet si bil pregnan.

V letih 1934 do 1938 si si ustvaril družino. A kmalu je prišla II. svetovna vojna. Ob kapitulaciji bivše Jugoslavije si se takoj vključil v OF. Bil si med prvimi pri zbiranju orožja, propagandist in aktivist. A kmalu si bil izdan in bil od 28. septembra do novembra 1942 v italijanski internaciji ter od novembra 1943 do osvoboditve v Dachauu in taborišču Arlah. Vendar tudi tam nisi prenehal z aktivističnim delom za OF.

Po vrnitvi iz internacije si bil med prvimi pri obnovi porušene domovine. Zaposlil si se najprej kot kadrovik na takratni občini Polje, nato na CK ZKS in končno kot sekretar v vevški tovarni in bil sekretar ZK vse do upokojitve.

V KS Zalog si zelo aktivno in neumorno sodeloval pri ustanovitvi kmetijske zadruge. Bil si med pobudniki gradnje otroškega vrtca, zadružnega doma in končno doma upokojencev.

S tvojo smrtjo je nastala praznina v naših organizacijah, saj si bil najstarejši član ZK in krajan, vedno pripravljen dajati nasvete na vseh področjih družbenopolitičnega in gospodarskega življenja. Za svoje nesebično in požrtvovalno delo si dobil več odlikovanj in priznanj.

V imenu vseh družbenopolitičnih organizacij in KS Zalog se ti najiskreneje zahvaljujemo za ves tvoj trud in ti želimo miren počitek v domači zemlji, tvoji ženi Cilki, otrokom in sorodnikom pa iskreno sožalje.

R. KLEŠNIK

● TELESNA KULTURA ● ŠPORT ● REKREACIJA ●

● TELESNA KULTURA V NAŠI OBČINI

Poiskati vse notranje rezerve

Od leta 1978 do lani je bilo delovanje na področju telesne kulture v občini zelo živahno. Ne le da je prišlo do organizacijskih sprememb v delu samoupravne interesne skupnosti za telesno kulturo, ampak smo bili priča tudi precejšnjim vsebinskim premikom, zlasti na področju usmerjevalnega in vrhunskega športa. V poročilu za to obdobje, ki ga je pripravila telesnokulturna skupnost za sejo predsedstva občinske konference SZDL, ki je na eni izmed zadnjih sej obravnavalo tudi to problematiko, so nanizana vsa področja delovanja telesne kulture v naši občini.

V poročilu ocenjujejo, da je bila udeležba in sodelovanje delegatov v organih telesnokulturnega sisa in zveze telesnokulturnih organizacij dobra, vendar so bili v to vloženi precejšnji napori, saj je bilo večkrat potrebno zagotavljati sklepčnost zbora z dodatnimi pozivi. Zlasti velikokrat so manjkali uporabniki iz organizacij združenega dela. Zadovoljni tudi niso bili z gradivom, ki so ga dobivali z mestne telesnokulturne skupnosti, saj je bilo le-to neustrezno oblikovano in neusklajeno, kar je seveda v občini povzročalo hudo kri in hromilo delo.

V tem obdobju pa kaže pohvaliti dejstvo, da zavzetost za reševanje problemov telesne kulture ni bila samo v telesnokulturnih vrstah, temveč so o tem, večkrat kot je bilo to v navadi v preteklosti, razpravljali tudi organi OK SZDL in občinske skupščine. Ugotovitev pa je, da telesna kultura z novo organiziranostjo strokovnih služb pri komiteju za družbene dejavnosti naše občine ni prav nič pridobila; prej obratno, saj je izostala tako pomembna koordinacija.

Razmah telesne kulture v tem obdobju postavlja zdaj pred telesnokulturne delavce — pa tudi pred vse druge, ki jim ni vseeno, kaj bo s to dejavnostjo v bodoče — vprašanje: Kako naprej? Kar zadeva rekreativni šport, je dovolj zgovoren že podatek, da se je v petih letih število osnovnih organizacij podvojilo in da so bila ustanovljena društva predvsem v okoljih, kjer jih prej še ni bilo. Zato pa tembolj zbuja skrb dejstvo, da je zdaj za to dejavnost na voljo vse manj denarja. Rešitve bo treba poiskati v skromnejših programih in večjem prispevku udeležencev.

Odprtih je torej več vprašanj: Kako omogočiti telesnokulturno dejavnost v novih soseskah (Nove Fužine, Štepanjsko naselje), saj vemo, da novih vlaganj v to še več let ne bo? Kako zadovoljivo vzdrževati že obstoječe športne objekte glede na to, da zdaj razpolagamo z manj denarja kot leta 1975, ko še nismo imeli drsališča v Zalogu in dvorane Kodeljevo? Treba bo poiskati vse notranje rezerve in ponovno pregledati zasedenost obstoječih objektov, ugotavljajo v poročilu.

Vrhunskemu športu je bilo v teh petih letih, zajetih v poročilu, namenjeno veliko pozornosti. Prvi korak k vsebinskim in organizacijskim premikom, ki je bil po naši občinski oceni uspešen, je bil narejen s prenosom pretežnega dela programa v občinske okvire. Tudi v bodoče bo še treba zmanjševati število vrhunskih športnikov in financirati le tiste, ki so resnično najboljši (na ravni mesta) in tiste v občini, ki kažejo sposobnosti, da bodo to postali.

Telesnokulturno dejavnost predšolskih in šolskih otrok pa predvsem zavira pomanjkanje primernega kadra in njegova usposobljenost. (Tu ne gre za tisti del dejavnosti, ki sodi v pedagoški proces). Zaradi zakonskih predpisov, ki omejujejo nagrajevanje zunanjih sodelavcev, je ogroženo delo številnih krožkov, pa tudi selekcij, ki delujejo v okviru šolskih športnih društev. Izhod za to bi bilo treba poiskati v okviru novih zakonskih predpisov.

D. J.

● SD PARTIZAN ZALOG

Strelsko tekmovanje ob prazniku

Dne 16. junija je bilo na strelišču SD Partizan Zalog strelsko tekmovanje, posvečeno prazniku KS Zalog in 5. obletnici Strelske družine Partizan Zalog. Nastopile so strelske ekipe SD Proleter iz Šentvida, Vide Pregarc, Bine Grajzer, Jože Maricelj-Žožo, KK ZRVS Zalog in SD Partizan.

Končni vrstni red

Ekipno: 1. SD Proleter 715 krogov, 2. SD Vide Pregarc 701, 3. SD Partizan Zalog 695, 4. SD Bine Grajzer 661, 5. SD Jože Maricelj-Žožo 638 in 6. KK ZRVS Zalog 520 krogov.

Posamezno: 1. Golubovič 185 krogov, 2. Korotaj 183, 3. Borovič 180, 4. Žgajnar 180, 5. Jolič 180, 6. Gregorič 178, 7. Špunt 178, 8. Strebnjak 175, 9. Stropnik 172, 10. Krulej 172 krogov.

Vse strelske ekipe so prejele v trajno last strelske vaze, vsi strelci pa spominska darila SD Partizan Zalog.

ODON PLANINC

● Taborniški odred Rdeči Zalog

Eden izmed štirih taborniških odredov v naši občini je v krajevni skupnosti Zalog. Imenuje se Rdeči Zalog. Čeprav je bil odred ustanovljen šele pred štirimi leti, se ponaša z vrsto lepih uspehov.

Kot že ime odreda pove, ohranjamo in negujemo tradicije NOB. Tako smo se letos odločili, da 1. maj proslavimo s tridnevnim pohodom po poteh II. grupe odredov. Vreme nam je bilo naklonjeno, kjerkoli smo hodili, smo naleteli na prijazne domačine, ki so nam vedeli veliko povedati o dogajanjih med NOB na tem področju. Zato smo se dogovorili, da naslednje leto proslavimo 1. maj na podoben način.

Člani odreda se močno povezujemo tudi navzven, saj imamo precej stikov z drugimi odredi. Letos pa smo se ob 22. aprilu, kot taborniki praznujemo svoj dan, pobratili z odredom Beli Bober iz Šiške.

To je samo majhen prikaz dela našega odreda, kajti pisanja bi bilo mnogo več, če bi hoteli popisati vse akcije, ki se jih udeležujemo. Delo odreda teče namreč vse šolsko leto, med letnimi počitnicami pa organiziramo letni tabor.

Nataša Turk-ORZ

● Vesti iz telesne kulture

Med 13 šolami usmerjenega izobraževanja je zlato priznanje republiškega centra šolskih športnih društev za leto 1983 prejela tudi šola za elektro-energetiko iz Most!

Nogometaši Slovana, ki so se s prvim mestom v slovenski ligi uvrstili v II. zvezno ligo, so tudi letošnji zmagovalci tekmovanja za pokal Nogometne zveze Slovenije. Ker je to že tretja njihova zmaga v tem tekmovanju, so pokal prejeli v trajno last!

Obema kolektivoma čestitamo!

● VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Zaključni izpiti letos

Tudi dijaki obeh srednjih šol v naši občini, to je VI. gimnazije Moste in Srednje šole tiska in papirja, so se pridružili številnim srednješolcem, ki so v teh dneh premagali še zadnjo oviro pred nadaljnjim šolanjem ali zaposlitvijo: zaključni izpit ali maturo. To pa seveda velja le za tiste, ki so ta preizkus uspešno opravili.

Od 125 dijakov, kolikor jih je obiskovalo četrti razred VI. gimnazije Moste, jih je bilo zaradi odličnega uspeha 21 oproščenih mature, 14 jih ima popravne izpite, 90 pa se jih je prijavilo k zaključnemu izpitu. Kasneje so trije iz raznih vzrokov odstopili, tako da jih je maturo opravljalo 87.

Zaključni izpiti je uspešno opravilo 76 odstotkov dijakov, kar morda na prvi pogled ni videti najbolje, toda treba je upoštevati, da je bilo letos izredno veliko odličnjakov in so zato rezultati mature v celoti dobri. Štirje dijaki so maturo opravili z odličnim uspehom, 14 jih je na preizkusu znanja padlo iz enega predmeta, 8 jih bo moralo maturo ponavljati v celoti.

Na Srednji šoli tiska in papirja je letos končalo tretji razred izredno malo papirničarjev: bilo jih je le 14, medtem ko je bilo grafikov 150. Od 164 dijakov se jih je k zaključnemu izpitu prijavilo 130. Uspešno ga je opravilo 194 učencev, to je 72,3 odstotka. V celoti bo maturo moralo ponavljati 12 učencev (9,2 odstotka), popravne izpite iz enega predmeta pa jih ima 24 ali 18,5 odstotka.

D. J.